

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LI. Ч. 101. Джерзі Сіті, Н. Дж., середа, 26-го травня 1943.

No. 101. Jersey City, N. J., Wednesday, May 26, 1943.

VOL. LI.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ ПЯТЬ ЦЕНТИВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ.

Тел. „Свобода“: BERgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союз: BERgen 4-1016 4-0807

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

РОСІЯ ХОЧЕ НЕГАЙНО ХАРЧІВ ДЛЯ АРМІЇ

ГАТ СПРІНГ'З (Вірджинія). — А. Д. Крутіков, голова советської делегації на Харчову Конференцію, заявив на пресовій конференції, що Совети дуже зацікавлені нарадами Харчової Конференції, як і її планами на майбутнє. Однак зараз, казав він, советська армія потребує більше харчів і стрільна для успішної боротьби з гітлерівською Німеччиною. Для розбудови знищеного рільництва, казав Крутіков, Совети потребуватимуть довгорочинцевого кредиту.

СТРАЙК В ГУМОВИХ ФАБРИКАХ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ.

АКРОН (Тгайо). — Число страйкуючих робітників в трьох гумових фабриках дійшло до 44 тисяч. Кордон пікетуючих робітників оточив фабрики і з цього нагоди приходило деколи до бійки на пистуки. Джеймс П. Мучел, директор індустріального персоналу армії, вислав телеграму до юні гумових робітників: „Це ваш патріотичний обов'язок продовжувати продукцію без перерви й всякі спори полагоджувати передаючи їх цивільним агенціям до цього встановленням“.

ДОМАГАЮТЬСЯ РОЗВ'ЯЗАННЯ „НАЦІОНАЛЬНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ МОЛОДІ“.

ВАШІНГТОН. — Спільний конгресово-департаментовий Комітет для зменшення неесенціальних федеральних видатків, радить сенатові розв'язати бюро „Національної Адміністрації Молоді“ з днем 30. червня ц. р. Працю цього бюро, як кажеться у звіті передсідника комітету сенатора Бірда, малиб переняти інші федеральні бюро та приватні підприємства.

ЗАЛІЗНИЧА КАТАСТРОФА.

ДЕНІС (Н. Дж.). — Перші розслідування розбиття поїзду пенсильванської залізничної компанії, в якому загинуло 14 осіб, а поверх 100 осіб було раних, вказують, що машиніст цього поїзду гнав його з великою швидкістю на скруті залізничної дороги. Поїзд вертав з купелевих місць на побережжю океану та був щиро переповнений пасажирами.

НЕПОРОЗУМІННЯ В ОФІСІ АДМІНІСТРАЦІЇ ЦІН.

ВАШІНГТОН. — П. Бравн, головний адміністратор цін подав до відома, що двох головних урядників зрезигнувало. Причиною резигнації були непорозуміння щодо заряду цін харчів. Ходять однак слухи, що непорозуміння в Офісі Адміністрації Цін є дуже поважні, та мабуть сам президент або хтось з вищих урядників буде змушений полагодити спори.

ЖАДАЮТЬ КОНТРОЛІ НАД НІМЕЦЬКИМ ВИХОВАННЯМ.

ВАШІНГТОН. — Американська Рада Публичних Зносин подає, що британська комісія жадає примусової контролю виховання в повенній Німеччині, а американська комісія цьому противиться.

Секретар американської комісії д-р В. Кар заявляє, що обі комісії годяться щодо основних думок, а саме, що зміна способу думання людей є таксамо важною для мира, як і політичні чи господарські договори. Бритійці кажуть, що треба знищити німецьку армію, нацистичну партію та покарати винних за доканані насильства.

ПОВІНЬ СПРИЧИНИЛА ВЕЛИКІ ШКОДИ.

ШКАГО. — Як подають звіти поодиноких середньо-західних штетів, повинь спричинила величезні шкоди на полях, припізнила усю фермерську роботу, та залишила 40 тисяч родин бездомними. Відділи Червоного Хреста та 10 тисяч війська день і ніч несуть допомогу населенню. Найбільша небезпека вже пройшла і вода погмалу починає відступати.

ЗМІНА ЧЛЕНСТВА В АМЕРИКАНСЬКІЙ ФЕДЕРАЦІЇ ПРАЦІ.

ВАШІНГТОН. — Юнія машиністів, що має 500 тисяч членів уповажнила свою езекутиву вийти зо складу Американської Федерації Праці, коли езекутива вважала це потрібним. Зноваж ходять слухи, що Типографічна Юнія, яка давніше вийшла з Американської Федерації Праці, хоче назад вступити в її члени.

ЖІНКИ У ВОЄННИХ ПІДПРИЄМСТВАХ.

ВАШІНГТОН. — Офіс Воєнної Інформації подає, що жінки так скоро приновлюються до праці в воєнних промислах, що мабуть не треба буде ухвалювати закону про примусову службу. Протягом двох лише місяців стало до праці в фабриках 300 тисяч жінок.

НАШІ КОМУНІСТИ В КЛОПОТАХ.

ІОНКЕРС (Нью Йорк). — Коли запитали голову американської комуністичної партії, Бравдера, чи супроти рішення комітету розв'язатися члени його партії будуть дальше співати гимн Третього Інтернаціоналу, Бравдер заявив: „Цього я не знаю“.

Секретар Гол про Ліквідацію Комінтерну

ВАШІНГТОН. — Секретар стейту К. Гол заявив на пресовій конференції, що він прийняв відомість про розв'язання Комінтерну з вдовolenням. Він зазначив, що „виелімінання цієї організації з міжнародного життя“ та закінчення її праці зовсім певно „внесе більше довіри між Аліантами та багато причиниться значно до повної кооперації, потрібної для вигнання війни та успішного переведення повоєнних підприємств“.

ПРЕЗИДЕНТ РУЗВЕЛТ ЗА ПОВНУ РОЗБУДОВУ

ВАШІНГТОН. — В листі до віцепрезидента Волеса, котрий рівночасно є теж передсідником Сенату, президент Рузвелт вказує на потребу повоєнних планів розбудови, та жадає призначення Конгресом 85 мільонів-доларів для цієї праці. За планом президента, з тих грошей треба би приділити 10 мільонів-стейтам і місцевостям у найближчому році, а 75 мільонів мав би видати президент на аванси-стейтам і місцевостям на поміри й інженірські роботи для проектів загально-краєвого значіння.

400-ЛІТНЯ РІЧНИЦЯ СМЕРТІ КОПЕРНИКА

НЬО ЙОРК. — Для вшановання пам'яті 400-літньої річниці смерті славного астронома Н. Коперника відбулися збори в Карнегі-Гол, під зарядом Фондації Косцюшка та комітету ля 400-літньої річниці Коперника. У листі на свято президент Рузвелт каже, що свобода повинна поширитися на всі держави, громади та поодинокі громадян.

ПРЕЗИДЕНТ РУЗВЕЛТ І ПРИМІСЕР ЧОРЧИЛ ВИКІНЧУЮТЬ НАРАДИ

ВАШІНГТОН. — Секретар президента Ерл подає, що наради між президентом Рузвелтом і британським премієром Чорчилем тривали до пізньої ночі. В них брали участь воєнні дорадники обох держав.

Де буде спрямований головний воєнний удар, офіційно не сказано. Догадуються тільки з висказу генерала Діверса, командуючого американськими військами в Європі, що перший удар прийде на Італію й Німеччину, а відтак прийде на чергу Японія.

Величаве Приняття в Москві в Честь Дейвиса, Висланника През. Рузвелта

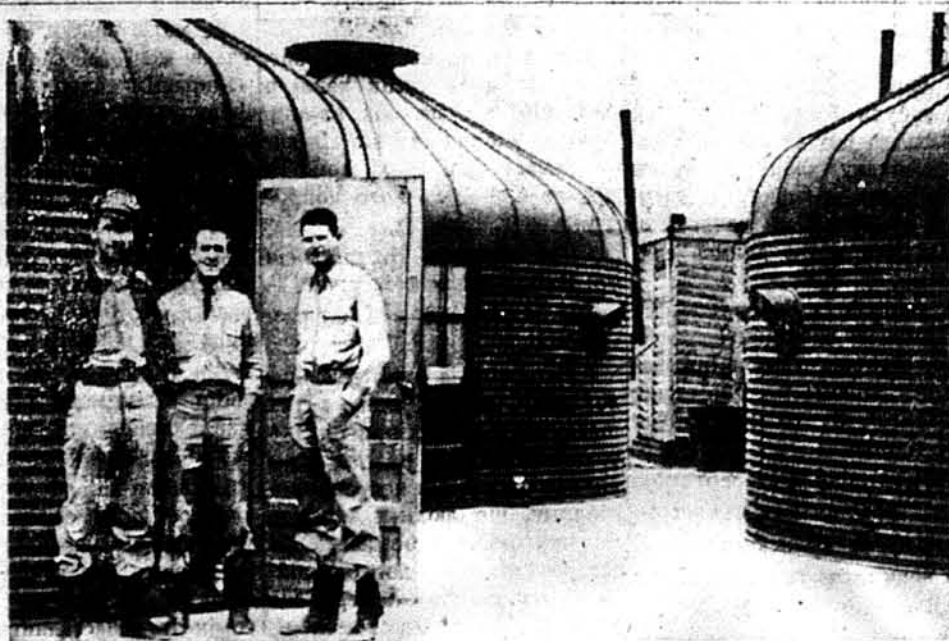
МОСКВА. — Прем'єр Йосиф Сталін влаштував на Кремлю бенкет в честь Джозефа Е. Дейвиса, бувшого американського посла до Советів, а тепер особистого висланника президента Рузвелта до советського прем'єра. Асоційовані Прес проголосили спис страв та напиків, вказуючи на їх багатство, що мало бути виявом щирості і пошани з боку Сталіна і Советів зглядом Дейвиса. Велике число визначних осіб та 19 промов вказували на те, що уряд прив'язує до місця Дейвиса велику вагу. Адмірал Вільям Г. Стенділ, американський посол, говорив про приязнь і кооперацию між Об'єднаними Державами, кажучи, що війна не ведеться за те, щоб перемагати, але за мир, що має наступити по війні. Ось ті думки американського посла підтримав сер Джон Кер-Кларк, британський посол. Сталін вніс тост на здоров'я британських і американських військ, а американський військовий аташе при американській амбасаді вніс тост на здоров'я червоної армії. Дейвис говорив про те, щоб не відбудувати знищеного Сталінграду, а залишити його як історичний пам'ятник для дальших поколінь, а місце будувати понижче Волги, яких п'ять миль від Сталінграду. Він похвалив особливо Літвінова як „одного з найспосібніших дипломатів світа“. Гості також бачили фільму „Мрія до Москви“, привезену з Америки Літвіновим. Дейвис мав дати до зрозуміння, що фільм дуже подобалась Сталінові.

ШВЕЦІЯ ЧЕРЕЗ СВОЮ НЕВТРАЛЬНОСТІ МІЖ ДВОМА ВОГНЯМИ

СТОКГОЛЬМ (Швеція). — Невтральна Швеція знайшлася в надзвичайно скрутному положенні, бо натискають на неї з двох боків, щоб залишила неутральність і взяла участь у війні. Натиск іде з боку нацистів, як теж і Аліантів. І якщо вона наставатиме надалі на неутральність, то готова дуже потерпіти на торговлі через бойкот і втрату можливості обмінюватися товарами з Америкою. Німці хотілиб в Швеції кредитів, так, як дістають їх в Швейцарії, якій уже завинили за товари 800 мільонів швейцарських франків. Швеція хотілаб задержати якнайтісніше зносини з Америкою тепер і по війні. Вона є за створення „нордійського блоку“ з Швеції, Норвегії, Данії й Фінляндії, але-такого, що був би в дружбі з Росією.

ЧОМУ НЕ ПРОТИ ЯПОНЦІВ? — ПИТАЮТЬ НІМЦІ

СТОКГОЛЬМ. — До якого замішання доходить в Німеччині з огляду на наближаючуся інвазію Європи з боку Аліантів, видно по нацистській пресі, яка розпитується, що Японія розгромлює Китай та стає в Азії величезною потугою. Те писання вказує однак на те, чому Аліанти не ідуть розгромлювати Японію, а воюють з Гітлером.

ЗАХИСНО, ЯК ХРУШЕВИ В ЗЕРНІ. — Американські пілоти в Ірані, що займаються перевозом літаків до Росії, мешкають у переносних збірниках для магазинів збіжжя. Перед входом до одного такого магазину стоять (від лівої руки до правої) капітани: Б. Р. Сейсінгер з Ферфілда, в Айові; Дж. В. Кофер з Луїсвилла, в Кентокі; і Р. Л. Клейтон з Мінеаполіса.

ДОРТМУНД БОМБАРДОВАНИЙ В СПОСІБ, ДОСІ НЕ БУВАЛИЙ, БО СКИНЕНО НА НЬО 2,000 ТОН БОМБ

ЛОНДОН. — Бритійська Королівська Повітряна Сила ударила в Рурську область, в якій німці сконцентрували головну свою воєнну промисловість, з таким розмахом, про який досі нікому не снилось. За один раз скинено там стільки тон тяжких бомб, що та кількість рівняється третині тих бомб, що їх скинули німці на Англію на протязі кількох місяців в часі найінтензивнішого бомбардування ними Лондону та інших британських міст. Отже бомбардовано місто Дортмунд, центр воєнної промисловості в Рур, з такою силою, що скинено на це місто вночі минулої неділі аж дві тисячі тон бомб. Скидали пересічно по 33 бомби на мінуту. Що це означає, зрозуміємо лекше тоді, коли возьмемо разом під увагу, що Дортмунд є стережений такою протилетунською обороною сіттю, що нацисті не раз і не два писали, що через ту оборону буде не можливо переступити. Яких 750,000 є зайнятих при обороні Західної Німеччини. А тепер вислід з того такий, що з різних сторін Німеччини надсилають ратункові стації для ратування жертв налету на Дортмунд.

Спроба знищити Німеччину бомбардуванням.

Ось те бомбардування Дортмунду має глибше значіння. Це є відповідь на те, що зазначив британський прем'єр Чорчил, що буде випробувано в часі підготовки до інвазії Європи ще й та нова стратегія, що хоче заставити Німеччину до безумовної здачі наслідком безперервного бомбардування цілої Німеччини.

Досі скинено 100,000 тон бомб.

Цей рейд на Дортмунд, двадцять шестий з ряду, є початком ще інтензивнішої повітряної боротьби. Бритійський повітряний маршал, сер Артур Т. Герис, сказав, що отсе вже скинено на Німеччину 100,000 тон бомб, а тепер починається нова серія налетів, між іншим як відповідь на заповіт Герінга, що ні один ворожий літак не долетить до Рур. Дальші налети будуть на ще більші розміри та ще частіші.

ЯПОНЦІ ПРОБУВАЛИ БОМБАРДУВАТИ АМЕРИКАНЦІВ НА АТТУ.

ВАШІНГТОН. — Шість американських бомберів мусіло звести повітряну боротьбу з 16 японськими бомберами, що звідкись налетіли на Атту, пробуючи бомбардувати шойно здобуті американцями позиції. Американці знищили п'ять японських бомберів, а втратили в бою два, виратувавши однак американського пілота з одного з знищених ворогом бомбера.

НАЛІТАЮТЬ НА ВОРОГА — РАЗ ОДНІ, А РАЗ ДРУГІ

ГОЛОВНА АЛІАНТСЬКА КВАТИРА В ПІВНІЧНІЙ АФРИЦІ. — На протязі восьми днів бомбардовано сім разів великий острів Пантелерія, що є біля Сицилії й має велике стратегічне значіння, коли іде про інвазію Європи Аліантами. І так є, що як одного дня бомбардують американці, то другого британці. Але бомбардування продовжується на цілому Середземному морі.

З ШВАЙЦАРІЇ ПРО БОМБАРДУВАННЯ НІМЕЧЧИНИ.

БЕРН (Швайцарія). — Мораль німецького народу дуже захитана останніми повітряними рейдами. Нацистська пропаганда намагається зменшувати наслідки тих рейдів, але вони очевидні. Наприклад в Дортмунд залишилось по останнім рейді 37,000 бездомних, яких треба десь примістити. Якщо такий є наслідок одного рейду, то-можна собі уявити, як почуватиме себе тепер населення в цілому краю, надіючись кожної хвилини подібного налету в кожному місті, як це заповіла британська команда, згідно з тим, що ухвалили президент Рузвелт і Чорчил.

ВИШУКУЮТЬ СЛАБШІ МІСЦЯ.

ЛОНДОН. — З советських воєнних звідомлень виходить, що є активність вздовж цілого фронту. Кажеться, що розвідуються, де є слабші німецькі позиції. Це можнаб вважати вступом до більших воєнних операцій. Теж згадується про великі втрати, які поносять німецькі армії на задах від повстанчих груп, що виявляють тепер збільшену активність.

ВІЙНА МОЖЕ ЗАКІНЧИТИСЯ — НЕСПОДІВАНО.

ІОГАННЕСБУРГ (Полуднева Африка). — Генерал Ян Христіан Смутс, прем'єр Полудневої Африки заявив у промові на бенкеті, влаштованім згагоди його уродин, що ця війна може скінчитись цілком нагло, хоч може не так зараз. Та, казав Смутс, не зважаючи на те, коли вона скінчиться, наші хлопці, вертаючи з війни, мають вернутись до кращого світа, бо „ми хочемо щось ліпше ніж перемогу“.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрим оголошення хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

3 Канаді належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Італія, Німеччина й Аліанти

Зо закінченням африканської кампанії очі всего світу звернулися на Італію як на правдоподібний найближчий театр воєнних подій, або принаймні на один з таких театрів. Питаються люди: якє становище займе тепер до війни Італія? Якє становище до Італії займе Німеччина? Якє становище до Італії мають зайняти Аліанти?

Вісток з Італії приходить багато, але, як це звичайно діється зо сусільностями, в яких нема чесно-го газетярства, в яких газета вважається тільки ору-дям пропаганди верховодів, ці вістки неповні, по-кручені, суперечні. Одні кажуть, що дуже шукає по-силення в католицькій церкві, інші, що він шукає цю-го в компромісі з королем, ще інші, що він скріпляє фашистську партію зо середини. Подібно супереч-ні вісти про відносини Італії до зовнішнього світу: одні кажуть, що дуже втікає від союзу з Гітлером, ін-ші, що він піддається зовсім Гітлерові в неволю. По-за цими всіми вістками, однак деякі річі признається за зовсім певні. Отже передовсім факт, що італій-ський наряд уже має досить війни, в яку його втягну-ли фашисти. Так звана воєнна мораль італійського народу стоїть тепер дуже низько. Італійці хотіли би виийти з війни, якби тільки це було можливе.

Щодо питання, чи можливо італійцям вирватися з війни, про це відай теж нема двох думок, що іта-лійці власною силою не можуть вирватися з обійм Німеччини. Визволення Італії з обійм Німеччини можливе тільки в двох випадках: або тоді як цього хоче Німеччина, або тоді, як, без огляду на те, що хоче Німеччина, до цього Італії допоможуть Аліанти. Німеччина вже наложила таку лабету на всі державні органи Італії, що самий італійський народ не може визволитися від союзника.

Про те, чи Німеччині тепер краще держати іта-лійців силоміць при собі, чи краще пустити їх, най-вони пливуть самостійно, куди їм захочеться, є теж дві противні думки. Одні кажуть, що, як Італія не була слаба, Німеччині буде краще заслонитися нею перед ударами Аліантів; інші кажуть, що союз з та-ким слабим союзником приносить більше клопотів і коштів, ніж користей.

І серед Аліантів, як доносить з Вашингтону Гар-ролд Календер, є дві думки щодо того, яку політику повести супроти Італії. Одні радять Аліантам ужити всіх засобів, аби вибити Італію зо союзу з Німеч-чиною; другі вважають Італію тягаром для Німеччи-ни, радять лишити Італію в руках Німеччини й оста-вити її, аби вона „смажилася в свої власні соси“, себто, аби вона остаточно сама зовсім розложилася, йдучи по тій дорозі, на яку вона вступила. І знову поза кожною з тих думок є переконання, що Італія як велика й впливова держава вже скінчилася, що ця потуга, звеличана приятелями фашизму по всьому світі як овок фашизму, показалася просто мільною банькою.

Пробний Камінь

Комінтерн — ось це є те слово, яке вже малоб зовсім зникнуло, бо Третій Інтернаціонал уже так якби розв'язано, як це оновлено в Москві. О-снований в Москві 4. березня 1919 року мав цей Комуні-стичний Інтернаціонал об'єдна-ти весь комуністичний рух у світі, по всіх краях і серед усіх народів. І то в цілі викликання світової революції й заведення комуністичного ладу в цілому світі. Москва, а властиво мос-ковські комуністи, від яких вийшла пропозиція такого об-єднання, мала стати центром цієї акції. І так було весь час. Без огляду на те, чи і як змі-нялись цілі Комінтерну, зава-жувала на тому всьому Мос-ква. Ось і тому теж і тепер Москва рішила, що Комінтерн має бути на протяз війни роз-в'язаний. Очевидно, що рішив Сталін, але це вже — само-зрозуміле.

Як на це глядіти, отсе є те-пер питання, над яким лом-лять собі голову Аліанти, бо про них нам іде. Німеччина має свій підхід. Вона додачу ніщо інше, а тільки хитрий підступ. Але це її інтерес так говорити навіть і тоді, якщоб не було ніякого хитрування. Знову Аліанти хочуть добачи-ти в тому кроці добру волю з боку Советів, зга. Сталіна, нахилитися до Об'єднаних Держав, зокрема до Англії та А-мерики, щоби таким чином скорше довести до перемоги над Гітлером. Для них Комін-терн був тим тілом, що вміш-увався в їхні внутрішні спра-ви та довів до того, що кому-ністи визнавали в Англії чи А-меричі ще й другу владу, що існувала поза їхнім краєм і давала їм прикази, які вони сліпо виконували навіть тоді, коли ті прикази шли цікаво-то в розріз з інтересами їх власного краю. Таке було з комуністами і в інших краях. А тепер, як виходило з роз-в'язання Комінтерну, такого вже більше не буде, коли іде про Об'єднані Держави. Зна-чить, що комуністи до всіх краях, включно з американ-ськими комуністами, будуть вже ридити самі собою, як і не будуть уже діставати ніяких приказів з Москви.

Якщо ж так дійсно сталося, то не улягає сумніву, що це дуже поправило відносини між Советами та таким краєм як Злучені Держави. Запита-ний про це Ірл Бравдер, ге-неральний секретар комуністич-ної партії в Америці, відповів, що розв'язка Комінтерну нічо-го не означає, коли іде про американських комуністів, бо вони вже давно ридять самі собою і свою роботу будуть даї вести по давньому. Вихо-дилоб з цього, що коли іде про Америку і американських комуністів, то властиво не ста-лося нічого особливого. І даї буде по давньому. Сталін звик вести тільки ре-альну політику. Супроти цього треба припускати, що коли Гітлер є ще даї великою для нього загрозою, то чому йому не зробити уступок тим, що ту загрозу нищать і рятують його самого? Чи розв'язка Ко-мінтерну — уступка; це вже буде його діло доказати. Як-що б це було тільки хитруван-ня, воно скоро виявиться і за-шкодить найбільше самому Сталінові і Советам, бо роз-ві в Злучених Державах всі йадії на те, щоб з Советами

Микола Чубатий.

Польсько-Російська Справа та Україна

Дійсне замирення чи укрита партизанка?

Останні дні принесли знов низку новин про конфлікт поміж Росією та польським у-рядом на вигнанні. Великі дер-жави аліантів стараються, ціл-ком природно, за всяку ціну в польсько-російськй конфлік-ті довести для добра загаль-ної справи принаймні до тимчасового звиснення ворож-нечі. Назовні видається, що так є; взаїмні часописні напа-сти притихли, а Сталін видав навіть заяву про його бажан-ня бачити Польщу незалеж-ною та сильною. Знов в Мос-кві появилася ще й заява, що „Звізнізек Польськй Патріот-уф“ в Москві, очолюваний Вандою Василевською, не ду-має творити конкурентний поль-ського радянського уряду, та що такий уряд загалом не бу-де створений на території Со-ветів. Ванда Василевська на-віть видала заяву, що її організа-ція є за сильну, демократичну, незалежну Польщу з парла-ментарним устроєм. Річ при-родна, що така заява з уст ко-муністки для людини, що вміє розуміти большевицьку мову, не напроваджує сумнівів, але всетаки останні заяви з Мос-кви говорять про одно, що со-ветському урядови залежить тепер на цім, щоби не дразни-ти опінії демократичного сві-та, зокрема Америки. Отже на-ведені заяви це такі кроки, принаймні дипломатичні, до злагодження цього кон-флікту.

Рівночасно появилася доне-сення, що й польський уряд на вигнанні готов йти на якусь злагоду та навіть усецїти не-приємливого для Росії тепе-рішнього міністра заграничних справ, якого місце мав би за-няти Ромер, дотеперішній польський амбасадор в Мос-кві, більше приємний для

можна було демократіям зго-воритись. Не знаємо, чи в то-му поступку Сталіна є який вплив з боку Америки чи пре-зидента Рузвельта. Але одно певне, що през. Рузвельт на-магається на всі способи дій-ти з Советами до ближчого порозуміння і тіснішої спів-праці підчас війни і по війні. Ось тому справа з Комінтер-ном може бути пробним каме-нем щодо того, чи є вигляди на співпрацю між демократія-ми і Советами. Бож така спів-праця булаб можлива тільки тоді, колиб Совети ще не од-но зліквідували чи змінили. А чи таке можливе, на це світло теж і те, що саме ось та ліквідація означає у життєвій практиці. Іде про те, чи Мос-ква заперестане вмішуватися в внутрішні справи чужих дер-жав, чи заперестане давати ко-муністам по різних державах свої прикази чи вказівки. А це не буде так важко пізнати.

Советів. Якихсь вісток про даїшу зміну польського кабін-ету на вигнанні немає; особ-ливо нічого не чути про у-ступлення з кабінету бувшого польського амбасадора в Мос-кві, проф. Кота, якого совет-ський уряд обвинувачує не тільки у ворожнечі до Советів, але прямо у веденні шпїона-жу проти Росії. Повторилися знов з советського боку закиди в сторону польського уряду про нецільову працю на терені Советів польського диплома-тичного представництва, якого деякі члени були навіть ареш-товані та засуджені за шпїона-жу. На ново видивнути закид проти польського уряду та ге-нерала Андерса, що вони не по-дозволили боротися польській армії, зорганізованій у Со-ветах проти німців, але що пове-ли її на Близький Схід, поза границі Советів.

Зміни у польськй кабінеті безперечно діються під впли-вом аліантських кол. У поль-ському розумінні вони робля-ть під натиском та на жадання противника, а це удар в суве-ренність польського народу та в незалежність його влади. А Польща вразилася на такі річі, бо має досконалу школу з та-ких вмішувань Росії у внут-рішні справи Польщі 18-го століття. Тому не дивиня, що і тепер вразилася на вміш-ування чужосторонньої сиди у внутрішні справи Польщі, па-м'ятаючи, що такі вмішування довели під кінець 18-го столі-ття до розборів Польщі та втрати незалежності.

Дипломатична мова та факти.

З другого боку поза дипло-матичною советською мовою появилася два донесення пре-сових агенцій, що може біль-ше говорять як усі ті дипло-матичні заяви. Під даією з 17.

травня надійшло донесення з Москви, що в „Правді“, мос-ковськй офіційній органі, по-явилася вже певне донесення, про що передтим тільки гово-рилося як про поголоски, що на терені Советів твориться для боротьби з німцями поль-ська армія під проводом поль-ського полковника Берлінга. Річ природна, що хто знає ви-ключність большевиків, той розуміє, що це є комуністична армія. Не зважаючи на всі за-яви так буде, що як ця армія разом з советською, випира-ючи німців, увійде перша до Варшави, то це означатиме баршівізацію Польщі, а на людськй мові — втрату неза-лежності Польщі.

Російсько - польський кон-флікт находити вже видно теж відомим на терені окупованої німцями Польщі. Ніхто й на момент не сумнівається в про-тинимецьке наставлення за-галу польського народу. Нема поляка, що міг би зрезигнува-ти в користь німців зі Західної Польщі, коліски польської держави. Але може статись і так, що до визволені Варша-ви може вмаширувати як на-чальний вожд польської чер-воної армії полк. Берлінг. Вслід за цим і сама Польща може бути скомунізована. А таке мусить викликати у по-ляків тривогу та заколот.

Поголоски про польських квізлінгів.

Пресова агенція ОНА доне-сла навіть про перших поль-ських квізлінгів, а ними мали би бути бувший прем'єр Леон Козловскі та відомий польсь-кий письменник Гетель, член Польської Академії Літерату-ри, створеної ще марш. Піл-судским. Бувший прем'єр Ле-он Козловскі це чоловік не чужий теж і українцям. Це про-фесор археології польського львівського університету; хо-тяй був завзятим підсудчиком, то теж був не меншим польсь-ким шовіністом. В Польщі го-ворили, що це був найменше второпний прем'єр з часів правління Польщею підсудчи-ками. Відомий був зі своїх не-обдуманих кроків, але у мар-шала Пілсудського це вже було звичаєм міняти своїх близьких людей на провідних держав-них становищах, що мовою марш. Пілсудського називалося „зміною варті“. Дійсно й пре-м'єр і кабінет міністрів за ча-сів марш. Пілсудського був-ли тільки вартою, що діставала прикази від самого диктатора Польщі. Значить, що особа була тут байдужна. Всеж такі університетська професу-ра Козловського, його бувше прем'єрство, це такі речі, що можуть робити Козловського такою якоюсь „політичною“ о-собою.

Польський письменник Ге-тель теж належав до вірних прихильників твердого режі-му маршала Пілсудського; між літератами незахитаний при-хильник такої системи, яка була в Польщі впродовж о-станніх 13 літ, а теж писателі кращій класи. Значить і він людина, що не є цілком без-вартості в таких ситуаціях та без всякого впливу на гро-мадську опінію. Чи це хто поза тими двома людьми є прихильником польсько-ні-мецького порозуміння невідомо. Зате можна припускати,

що виразно протибольше-вицькй круг, а ті у католиць-кій Польщі становили подав-ляючу більшість, є шйонмен-ше збентежені неясною ситу-ацією польсько-російських від-носин. Це аліанти добре розу-міють, тому і стараються всі-ми силами польсько-советсь-кий конфлікт злагодити, бож напруження в польсько-росі-йських відносинах є в першу чергу незвичайно шкідливе для справи Аліантів. Треба ма-ти і таке на увазі, що в міру того, як буде кристалізуватися польський червоний табір по-стороні Советів, то в такій са-мій пропорції міг би зростати в Польщі вплив квізлінгів, а це є небажаним для демократич-ного табору.

Польсько-російський спір та українська справа.

Але підходячи ближче до витвореної ситуації побачимо, що вона теж живо заторкає українську справу. Заторкає її не тільки тому, що польсько-російський спір виринув в першу чергу через українські та білоруські землі; він живо теж заторкає українську спра-ву на випадок якогонебудь польсько-німецького співпра-ти, хочби невеличкої групи серед польського громадянства, й то заторкає дуже шкідливо для української справи. Бо не зна-ти, як довго війна потриває, заки переможуть Аліанти. А затримання при Німеччині За-хідної Польщі при теперішніх нацистських методах пере-селювання людей, спричинив би сильний наплив на схід поль-ського населення, яке німці старалися виселити зі Захід-ної Польщі, щоби забезпечити її на все за собою, надавши тим способом західним поль-ським територіям правдиво ні-мецький характер і влучивши їх як таких в німецьку етно-графічну територію. Виселене польське населення напевно булоб переселюване саме на ті території, про які йде те-пер спір між Польщею та Ро-сією, отже на землі українські та білоруські.

Рівночасно майже зі зростом польсько-російського конфлік-ту появилася з нестрального шведського терену вістка, що мала походити від німецьких кол, що мовляв, Німеччина є за збереження передвоєнних польських границь на сході. Досі тільки Гетель, член польського генераль-губер-наторства, натомісць Волині була поза окупованою німцями Польщею. Річ ясна, це од-ин із ходів німецької пропа-ганди, але це є річ знаменна та для нас аж надто актуальна. Переходячи до нормалізації польсько-німецьких стосунків Німеччина напевно заоферує польському квізлінському у-рядови, якщо б такий заснував-ся, якийсь еквівалент за стра-чену Зах. Польщу. І то ніде ін-де, а тільки на сході, на захід-но-українських та західно-бі-лоруських землях, може навіть ще побільшенню дещо на схід, де переселювала би мільони населення зі Західної Польщі. Бож евентуальний польський квізлінський уряд мусів би виказатися якимись здобутка-ми перед польським громадян-ством, щоб оправдати своє і-снування. Отже тим осягом бу-лаб ненарушність, а може навіть побільшення Польщі на сході коштом українських та білоруських земель.

Річ природна, що переселе-ння яких 4 до 5 мільонів по-ляків на схід, є в силі змінити національний вигляд Західної України та Західної Білоруси та зробити з них землі з польською більшістю, чого не міг зробити навіть сам поль-ський уряд за 20 літ свого во-лодіння Західною Україною. Результат ось такої політики був би для української справи на всякий випадок негативний.

Нині немає сумніву, що Ні-меччина мусить війну про-грати. Тому стан, уложений, польсько - німецьким поро-зумінням зміниться, але, як сказано, війна може ще потривати й кілька літ, а переселене на схід насе-лення не коче все повернулоб знов на захід на свої старі міс-ця і в результаті це польсько-німецьке порозуміння далоб у-країнській справі баянське уєм-ний в постаті скріпленого польського стану на українсь-ких землях, нині сильно ослаб-леного по російській та ні-мецькій окупації Західної України.

ЩОБ СПОВНИТИ ЯКСЛІД ОБОВ'ЯЗ-НИ ЧЛЕНА УКРАЇНСЬКОГО НАРОД-НОГО СОЮЗУ, ТО НЕ ВИСТАРЧИТЬ НАЛЕЖАТИ САМОМУ ДО СОЮЗУ. БО ДО ЧЛЕНСЬКИХ ОБОВ'ЯЗКІВ СВІДОМОГО ЧЛЕНА НАЛЕЖИТЬ ТАКОЖ ОБОВ'ЯЗОК ЗАПИСАТИ ДО СОЮЗУ ШЛУ СВОЮ РОДИНУ, СВОЇХ ПРИЯТЕЛІВ ТА БЛИЗЬКИХ ЗНАКОМИХ.

Occit.

ІРОНІЯ

1))

Усякий раз, коли іронія долі являється мені виразно, в різ-ких образах, мені згадується той бідний хлопчище Люї Крес-сол.

Це було в часі розрухів, я-ких паробив був в Альжірі Бу-Амена. Я був тоді поруч-ником при другім полку стрі-льців у Африці.

Одного дня надійшов наказ вирушити як стій, щоб гонити ворога до Ель-Уед-Фенді. Ми подалися в дорогу і машеру-вали звільна, широкою стріч-кою, не зупиняючися три дні і чотири ночі. От тоді то, в часі того безконечного похо-ду я пізнав історію Люї Крес-соля.

Він мав 20 літ а виглядав на 15, був дуже малий, саме тіль-ко, що дійшов до військової міри, дуже тонкий, з золотави волоссям, мов у дівчини, з гар-ними рум'янцями, котрих на-

віль африканське сонце не встигло присмажити, і з вели-кими синими, задуманими очи-ма. Він був дуже чемний, над-звичайно чемний — річ сміш-на у африканського стрільця. Його лице мало завісида я-кийсь вираз, що не тут його місце, що це хтось на сміх пе-ребраний за вояка і висадже-ний на великого, білого коня. А що у нього ще більше ніж у інших було охоти до спання, то у поставив свого коня обік його і ми вночі почали балакати.

— Ну, Крессол, швидко ти будеш відійти — мовив я.

— Так, пане поручнику. От то моя бабуся буде тішитися!

Я запитав його: — А що ти робитимеш, коли будеш вільний?

Його дитяча постать набра-ла якогось урочистого виразу

і він промовив дуже поважним голосом:

— Я одержу спадщину, пане поручнику.

Ця відповідь розвеселила мене дуже. Я думав, які то різні пропорції приймає одна і та сама річ відповідно до лю-дини, що дивиться на неї. І так для цієї незривитої душі яка небудь фарма з коровами і свинями, що дістанеться йому в спадку, являється чимсь дуже великим і факт — одержати в спадку ці маловартні речі є для нього якимсь свя-тошам.

Я відповів з нехоті: — О, ти дістанеш спадщину!

Він відповів тим самим на-божним тоном: — Так, пане поручнику. От то моя бабуся буде тішитися!

Він повторив ті стереотипні слова притисненим голосом, мов рефрен коліскової пісні. Цей вояк заховав у собі владчу малої дитини. Поручений тим я запитав:

— Ти дуже любиш свою ба-бусю?

— Чи дуже люблю її? Мій Боже! Чи дуже люблю її!...

Цей головно задля неї я тішу-ся тою спадщиною.

Гарний собі був цей воячина з тими ясними очима повними щирости. Він говорив даї:

— Я хочу купити для неї на її старі літа гарну палату, таку як мають багаті бабусі!

Я зирнув на нього остовпі-лий. Але в тій самій хвилі я зрозумів, що це сон зломив бідного хлопчища і що він ви-мовлював свої сонні мрії. Та про те я запитав його попро-сту:

— А кількож ти дістанеш тої спадщини, мій хлопче?

Він відповів: — Я одержу три мільони.

І він розповів мені дуже ди-воглядну історію, одну з тих щасливих і рідких пригод, що трапляються раз на сто літ і видаються такими неправдопо-дібними, що люди називають їх „пригодами з романів“. Це несправедливо, бо пригоди дій-сного життя бувають не раз те дивніші, ще більше несподі-вані, як пригоди в книжках.

Якийсь Крессол вивандру-вав колись до Індії, вмер там і лишив своїм своякам спа-дщину в сумі 60 мільонів. А що

їх було для поділу цієї суми 20 — 20 малих Крессолів, ку-зенів Люї — то на кожного з них випало по три мільони.

Це видавалось мені таким фантастичним і неспровоно-дним з кожного погляду, що я не хотів вірити. Але він по-казав мені всі свої папери в найкращім порядку: листи французького конзуля, даї-ли листи нотаря — цілий акт в повній автентичній і комплет-ній. І з дивним браком само-любства він повторяв:

— Алеж то моя бабуся буде тішитися! Вонаж так набіду-валася, особливо від коли я пішов до війська.

Він гестикудував живо на своїм білім коні і зовсім не мав охоти спати, впиваючися своїм дивоглядним щастям.

Я ніколи не забуду того ща-сливого лица, осяяного зоря-ми, тими мовчазливими, тихи-ми зорями, що немов дивили-ся на наш похід. І кризь глухий гомін та ненастанний шум, я-кий справляють коні в поході, а все ще чую цей радісний го-лос, як він вимовляв:

— Три мільони, пане поруч-нику! Три мільони! Це багато

грошей, не правда? Це така купа грошей, як у Ротшільда! Кілько би з них можна вида-вати день-у-день!

Я ніколи не бачив на люд-ському лиці такої безмежної і повної радості.

Всю ніч він снував проекти, що то він робитиме, як буде свободним.

Другого дня у нас була бит-ва. Це був мій пірший огонь. Ще дося я пригадую собі дуже докладно те дивне почуття, яке тоді заволоділо мною. Ме-ні було дуже зимно; мене про-ймав той прикрий і дошкуль-ний холод, що походить із величезної втоми та довгої безсонності. Я не міг ніяк отря-стися з одубіння — страшного одубіння, що стисало мій че-реп, мов здоровенна жменя я-когось велетня. Я нерішучо, якось неясно і троха неспо-коїсно запитав себе, як буду вести себе підчас битви.

(Кінець буде).

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС "СВОБОДА"

Домашній Фронт

Міри для Зниження Коштів Прожитку.

Вслід за обіцянкою уряду знизити кошти прожитку, Бюро Контролі Цін поробило певні кроки, щоб затримати зменшені ціни та покінчити з дотеперішньою системою, по якій в різних крамницях були різні ціни на ті самі предмети.

Згідно з новою системою, оголошеною Бюром, ціни на продукти надалі не будуть основуватись на максимальних цінах, різних для окремих крамниць. На будуче уряд буде встановлювати ціни для ріжнього роду крамниць в певній місцевості. Крамниці будуть погруповані на чотири класи. Все крамниці певної класи будуть продавати продукти, що підходять під максимальні ціни, по однаковій ціні.

Ті чотири класи є такі:

1. Малі незалежні крамниці.
2. Незалежні, середнього розміру крамниці.
3. Компанії, які мають щонайменше чотири малі крамниці.
4. Всі великі крамниці.

Минулого тижня вказано незалежним дрібним продавцям в 130 містах найвищі ціни, які вони можуть вимагати за хліб, масло, яйця, муку, макарони, локшини, кондензоване молоко та інші важні продукти. Під кінець травня будуть встановлені сталі ціни також для більших крамниць для ріжних місцевостей.

Заявлено, що 1-го червня будуть встановлені ціни майже для 80 відсотків усіх харчових продуктів, що їх господарство купує. Протягом тижня кожна масарня в країні дістане найвищі ціни, по яким можна продавати волове мясо, теляче, баранину та ягняче.

Тимчасом адміністратор Бюро Контролі Цін, Прентіс Браун, підготував пляни, щоби найняти 1,400 більше осіб, контролерів, які мали б пояснювати розпорядження про ціни тим, що несвідомо порушили ті розпорядження та притягати до відповідальності і кари тих, хто свідомо, з доброї волі, не дотримуються їх.

П. Браун заявив, що кошти прожитку можуть зменшитися на 5 відсотків, коли будуть виконуватись розпорядження про ціни. Тими мірами та у важним використанням замінних продуктів Бюро Кон-

тролі Цін сподіється знизити кошти прожитку до рівня, на якому вони стояли до 15. вересня 1942 року і затримати на тому рівні.

Встановлюючи однакові ціни в певній місцевості уряд полегчує господарям слідкування за тим, чи дотримуються розпорядження про ціни та боротьбу з чорним ринком. Господарі повинні вирізати з газет листи цін та порівняти ціни з тими, які вимагає від неї продавець в крамниці. Про всі порушення встановлених цін треба негайно донести до Місцевого Бюро Контролі Цін та Пайкування.

Президент Рузвельт Гратулює Добровольців Цивільної Оборони.

В недавньому листі до директора Бюро Цивільної Оборони, Дж. М. Лендиса, президент Рузвельт віддав „салют“ робітникам цивільної оборони з нагоди другої річниці заснування цієї організації (20. травня).

Президент між іншим писав: „Я знаю, що мільйони наших громадян і прихильних не-громадян дають свій час, енергію, послуги і навіть своє життя, добровільно виконуючи свої обов'язки як члени Громадського, Оборонного Корпусу Заучених Держав і Громадського Службового Корпусу Заучених Держав. Вони також беруть участь у всіх інших наших військових заходах, що вимагають особливої цивільної співпраці.“

„Тому я гордий, що маю нагоду привітати мільйони добровольців, які не питаючи країна потребує їх зусиль в охороні наших твердинь в домі і хочуть пригадати їм, що ті зусиль повинні продовжуватися надалі без перерви, доки не досягнемо перемоги.“

Більше Кави Від 1-го Червня.

Починаючи з 1-го червня американці будуть мати достатню каву на одну з четверть горнятка кави денно. З тої кави, що тепер дістаємо, можемо мати приблизно одне горнятко денно. Пайкові купони на каву і надалі будуть важливі тільки для одного фунта кави, але не на п'ять тижнів, як було до тепер, а на місяць. Бюро Контролі Цін заявило, що пайковий період на каву буде починатися з першим днем кожного місяця.

“Срібний Ювілей” Летунської Пошти

Цього місяця, точно кажучи 15-го травня, минуло 25 літ з часу, як в Злучених Державках почався регулярний перевіз пошти літаками. В згаданий день 1918-го року відлетів з Нью Йорку до Вашингтону перший поштовий літак і відтоді цей поштовий зв'язок утримується неперервно по сьогодні.

Деякі історики стейту Індіана кажуть, що „батьком“ поштовий пошти треба вважати Джона Байза, який в половині минулого століття піднімався балюном в повітря. Раз, в серпні 1859-го року, під час такої злету він взяв з собою 123 листи і двадцять брошурок і перевіз їх з Лафает, Індіана, до Крофордвіл в тому самому стейті. Пізніше, в 1870-му році, під час облоги Парижа німцями, французі переслали декілька листів з міста на лівонію при допомозі балюнів. Та це все були випадкові пересилки. Регулярна поштова доставка літаками почалася щойно в 1918-му році.

Думка про вживання літаків для перевезу пошти повстала раніше. Починаючи з 1912 року поштовий департамент просив в конгресі грошей на спробу в цьому напрямку. Конгрес рік річно відкидав прохання і щойно в 1918 році ухвалив 100,000-долларів на „досвідний перевіз пошти повітрям“.

Перша повітряна поштова лінія, Нью Йорк — Філадельфія — Вашингтон, обслуговувалась військовими літаками і летунями. Пошта завідувала тільки посылками. Та вже за три місяці, 12. серпня 1918, поштовий уряд перебрав на себе всю обслугу, включно з обслуговуванням майданів, верстатів і ганґарів.

Поширення повітряної пошти відбувалось поступово, при чому першою головною метою був перевіз пошти з атлантичного на тихоокеанське побережжя. Зразу встановлено регулярну летунську поштову доставку між Клівлендом і Шікаґом. В другій половині 1919 року доповнено її вторгненням ліній Нью Йорк — Клівленд. Ще за рік відкрито регулярні перелети з Шікаґа до Омаґи, а 8. вересня 1920 доповнено трансконтинентальну поштову доставку встановленням ліній Омаґа — Сан Франсиско. В порівнянні з теперішньою поштовою доставкою була ще дуже повільна. За один раз можна було перевезти тільки 16,000 листів, літак мусів часто осідати, пересічка його швидкість становила 80 миль на годину і листи з Нью Йорку приходили до Сан Франсиско усього 22 години вчашніше ніж найшвидшим потягом.

Та навіть ці повільні перелети були величезним кроком вперед, а рівночасно величезною досвідною школою як для поштового так і для пасажирського й військового летунства. Вони, в першу чергу, показали наглядно потребу і виявили труднощі літання вночі. Для розв'язання цієї труднощі встановлено на кожному летунському майдані радіостанції, що передавали звідолення про існуючу в даній околиці погоду. Між головними майданями встановлено побічні, яких можна було вжити на випадок непередбачених труднощів. Майдани заосмотрено в маяки і прожектори, що освітлюють само летіще. Літаки дістали інструменти з вказівками, що світять вночі, та світляні ракети на парашутах, для освітлення терену під ними. Летуні відбували довгі вправи в літанні ніччю і, накінець, в серпні 1923 року, почали регулярні нічні перелети між містами Шікаґа, Іліной, і Шеєн, Вайомінґ.

Ще за рік придумано маяки ліхтарями силою пів мільйона свічок. Їх світло видно в погідну ніч на віддалі 150 миль, а навіть в мряці вони пробиваються через хмари високо понад землю. Встановлення тих ліхтарів влетчило перелети понад Алегенські гори в

Та хто знає... „Камінь, що його відкинули будівничі, стався головою угла“ — говорить Святе Письмо, а це може справдитися і на українських народі. Його доля і тепер тяжить на вазі нинішніх переживань; вона може тяжіти і далі, аж поки його справа не вирішиться справедливо. — („Вістник“).

Пенсильвенії, де в перші роки регулярного літання було багато нещасливих випадків, особливо в околиці міста Бел-фонте, яку й названо „двигателем літаків“.

Під час усіх поштових полетів пильності і управи повітряних ліній набирались досвід та збирали важні дані про літання серед усіх можливих обставин. Ті дані стали основою теперішнього розвитку військового і цивільного летунства, особливо старанно збирали й нотовані помічання про нічні полети та літання в хмарах, у мряці і під час бурі. Поштове летунство дісталося за роком нагород за свої досягнення. В 1927 році поштовий пілотов дістав нагороду Гармона за те, що на протязі року находився в повітрі 718 годин, 47 відсотків з того часу вночі, та що відбув всі свої полети на час і без припадку. Його досягнення вважали важливішими для летунства ніж полет адмірала Бірда до північного бігуна, що відбувся в тому самому році.

Промовивши таким робом шлях правильний повітряній комунікації, поштовий уряд почав поступово вищифуватись з безпосереднього завідування летунством. Вже в 1926 році найдено приватні компанії, які за контрактом взяли на перевіз пошти. На протязі 1927 і 1928 року пошта зликувала всі свої власні лінії і передала перевіз пошток приватним спілкам. Летунські майдани, ганґари й верстаті перебрав департамент торгівлі, який також зайнявся утриманням радіостанцій і маякових сигналів.

За десять років завідування всіми ділянками перевезу пошти повітрям, поштовий уряд встановив кілька інтересних рекордів. Поштові літаки перелетіли за той час 13,768,072 миль і перевезли 301,855,840 поштових посылкок. Поштові літаки мусили осідати поза розкладом полетів 2,095 разів наслідком поспання машини, а 4,437 разів через злу погоду. Двісті разів поштові літаки розбились, та тільки в 32 випадках пілоти вбилися. Взагалі за 10 літ при перевозі повітряної пошти тільки 43 особи втратили життя.

Тепер технічна сторінка поштових перелетів набуває, як сказано, в руках приватних компаній, що в цій і в інших ділянках підлягають Раді Цивільного Летунства („Сивіл Борд оф Аеронотикс“). Ця Рада координує цивільне летунство, підтримує його змагання для поліпшення поштової обслуги і регулює конкуренцію. Завдяки співпраці пошти, згаданої Ради і приватних компаній, поштова повітряна доставка поширилась до всіх закутків краю, час перелетів скоротився майже до одної ночі від одного океанського берега до другого, а оплата зменшилась з початкових 24 центів за унцію до 6 центів за кожний пів унції.

Куди поштове летунство розвинеться далі, невідомо. Воно вже перемагло темряву, бурі, мряку, і океани. Вказівкою, який буде найбільшій крок, може бути аплікація одної компанії, внесена до Ради Цивільного Летунства з проханням дозволу на встановлення поштової обслуги геаікоптерами, себто літаками, що можуть зніматись прямо в повітря. Для геаікоптерів не треба спеціальних летунських піль і вони могли осідати й підніматись з плоских дахів поштових будинок. Компанія хоче тим робом обслуговувати 400 поштових урядів в Нью Йорку і Новій Англії. Можливо, що це саме буде найбільшим ступнем розвитку повітряної пошти.

Загальна Рада — ФЛІС.

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ШІКАґО, ІЛЛ.

Посвячення „Сервис Флег“.

Дня 11. квітня відбулося в парохії св. Володимира гарне торжество посвячення Службового Прапора. Предсідник торжества, гом. М. Енджейвський, виготовив прекрасний „Сервис Флег“, а о. Теодор Форостій, що прибув до нас з Канади, підготував гарну програму та виголосив з цієї нагоди патріотичну промову. Матеріями, які були укладені двома рядами, та яких очі були звернені в гору, де на прапорі пишалося 81 зірда, слюзи текли із очей струмочками на згадку, що їхні сини тепер роблять і де находитесь. Одна із матерей, яка має аж п'ять синів при армії, а це пані М. Медзак, є гордою з того, а найстарший з добов собі вже ступінь офіцера. Після закінчення церемонії, моряк Музіка декорував грудь кожної матері в супроводі вояка Древницького. Після цього всі удалися до нашої галі, де відбулась друга частина торжества, святиний Концерт і Бенкет в честь наших дорогих вояків. Програмою провів п. Мих. Енджейвський. Хор при укр. прав. церкві св. Володимира відспівав американський гімн, а на закінчення український, під провідом дякоуцителя Н. Панасюка. Програма була велика і добірна та вміло виконана, так, що остала надовго приємна згадка. І так п. Ревак і пані Шторґин відспівали арію із „Запорожжя“. Пані Дацьків і панна Шостак дует. Зістали за це нагороджені о. п. Енджейвський виголосив вступне слово. Далше промовляли пані К. Доманчук, яка в своєму слові дала багато вказівок жіноцтву, в який спосіб найбільше і найліпше можуть причинитися до виграння цієї затажної війни. Наступало багато інших бесідників і бесідниць, з яких п. Читавський дав признання тим родичам, які виховують своїх дітей в українському дусі. Йому самому є приємно, що один із троих його синів при армії — лише листи до нього по українськи. Співала ще solely пані Шторґин, „Веснівка“ і „Приплив“. Молода пані Древницька із великим чуттям відспівала величезну „Хустина“ і „Якби мені черевички“. Головиний реферат виголосив о. парох. Навівши багато прикладів із нашої історії і славної минувшини вказав на ті лиха, які приносили війни людству, а зокрема українському народові. І тепер сказав, він, наш сини борються на розкинутих всіх фронтах, щоби вибороти ту свободу і справедливості, за якою шукаючи, покинули ми рідний край, а найшли її на вільній землі Вашингтона. Тому честь всім, що боряться за сонце золотого свободи. На закінчення всім зложив подяку за участь в торжестві п. Семочко, заявляючи, що таких рідких і будуючих свят нам потрібно якнайбільше, бо вони нас роблять сильними і непохитими у військових змаганнях. Хай буде честь тим нашим дорогим 81 хлопцям, які пішли на війну за свободу і краще завтра нашого народу.

Комітетовий.

ФОРТ ВІЛІЕМ, ОНТЕРІО.

Відсвяткували першу річницю 441 відділу У. Н. Союзу.

Вечером, у неділю 9-го травня, відсвяткувано в нас дуже величаву першу річницю існування 441 відділу Українського Народного Союзу ім. Тараса Шевченка. Головиним бесідником на святі був організатор на Канаду, п. В. Гіряк із Торонто.

Около 7. години почали сходиться члени й членки, гості й представники місцевих організацій не лише з Форт Вільєма, але й з Вест Форт Вільєма та Порт Артура.

Вже на початку настрій у всіх веселий і бадьорий, як це звичайно буває в часі свята. Голова відділу, п. С. Боровець, пропросив членів і членок, представників і гостей, щоби забрали місця за столами. Так вони всі й зробили. В часі вечері пояснив голова значіння першої річниці їх відділу, а також говорив і про завдання У. Н. Союзу. Говорив коротко, ясно й так, щоби могли краще орієнтуватися в своїх промовах, покинули до слова представники. Після закінчен-

ня вступної промови попросив до слова таких іреставників і гостей: о. Кіселюка, д-ра Вадика, що є відділовим лікарем, адв. В. Стасіва, паню Петранюк, п. Н. Душка від УНО, п. М. Мусія від УСГ, п. М. Мандзюка від Тов. „Провітні“ у Форт Вільєм, п. Е. Тхоревського від УНО з Порт Артура, п. Я. Вересюка від укр. греко-прав. парохії, паню Пирів від ОУК з Форт Вільєм, п. П. Гладуна від ММН і паню Оріску Чехову від СММК.

У своїх промовах представники побажали найкращого розвитку відділові УНС в Форт Вільєм і закликали присутніх гостей ставати його членами. Після закінчення промов усіх представників промовив п. В. Гіряк організатор У. Н. Союзу на Канаду. П. В. Гіряк у своїй довшій промові найперше передав привіт від Гол. Уряду У. Н. Союзу всім тим, які на протязі року працювали в користь розвитку місцевого відділу й тим, що його очолювали, а відтак наводив цифрами, скільки добра зробив Батько Союз для свого членства й усього українського народу на цьому континенті за час свого існування. Казав, що якщо б У. Н. Союз не виконував чесно й сумлінно своєї праці супроти свого членства й усього українського народу, то відділ, який сьогодні святкує свою першу річницю, не був би за той час досягнув близько півтора сотні членів! А коли це сталося, то лише тому, що грамотні У. Н. Союзу є найкращими для старших і дітей, то що Союз веде корисну роботу на американській землі та теж бере в оборону визвольні змагання українського народу в Європі. Тому саме всі ми дорожимо Українським Народним Союзом і так численно вступаємо до нього, бо не роздробленими але об'єднаними силами переможемо всі перешкоди і станемо непереможною силою.

Вияснивши широко завдання У. Н. Союзу, сказав на закінчення також і те, що це й досі трапляються такі несовісні типи людей, які, на превеликий жаль, зачислюють себе до українського народу, але тому народові роблять кривду й шкоду тоді, коли він об'єднане свої сили до успішної боротьби з ворогами. Тепер між нами їх уже не багато, бо минулися ті часи, що наш народ слухав їх і гриз себе тоді, коли вороги били його по спині! Сьогодні наш народ таким особнякам, які хвалять чуже, а ганять своє, плює ввіч і гидить ними, бо знає, що роблять вони за гроші чужу й лиху для нашого народу роботу! Дякуючи всім за участь у святі, просив голосити добрі слова про У. Н. Союз, які допоможуть об'єднати всіх українців міста Форт Вільєм і його околиці в одну велику Союзову родину, а тоді легше буде нам працювати з успіхом на добро й славу Канади й України. Працювати так, щоби до 50-літнього Ювілею У. Н. Союзу, що припадає в наступним році, цей відділ зріс до кількох сотень нових членів!

М. Лисий, секр.

ІДЕ МІЖ ФРАНЦУЗАМИ ДО ЗГОДИ.

ЛОНДОН. — Таки зідуться в Африці ген. де Голь, провідник Вільних Французів, що перебуває в Лондоні, та ген. Жірод, командуючий в Африці, щоби при спільних нарадах дійти до згоди, щодо ведення дальшої французької політики.

Behind the Red Cross are your greenbacks

Give generously this year. Give more than ever before. Send your gift, now, to the American Red Cross in care of your local chapter.

When he needs you most—Red Cross is at his side

ПОВІДОМЛЕННЯ

ДЛЯ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ З КЛІВЛЕНД І ОКОЛИЦІ!

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ

відділи У. Н. Союзу 102, 112, 251, 260, 291, 334, 336, 358, 364 з КЛІВЛЕНД, відділи 50 і 233 з ЛОРЕЙН і відділи 108 з ЛЕЙКВУД, О.

Відбудуться —

В НЕДІЛЮ, 30. ТРАВНЯ (MAY 30, 1943)

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ, 2253 WEST 14th STREET, CLEVELAND, O.

Збори зачнуться в годині 3. пополудні.

На збори приїде та буде промовляти в справах У. Н. Союзу головний секретар Д. Галичак. Також буде прийнятий на зборах організатор У. Н. Союзу Д. Блещкий. На зборах будуть обговорені важні організаційні справи, а тому всі урядники та члени вище згаданих відділів повинні конечно прийти на ці збори.

95,101

Д. Шмаґала, гол. радний У. Н. С.

У ЦІ ЧАСИ, КОЛИ ЗАХІДНІ ДЕМОКРАТІЇ

в боротьбі проти тоталітарних диктаторів шукають способів мирної співпраці народів і держав, одною з книжок справді на часі є книжка про Україну, її минуле й сучасне:

„ІСТОРІЯ УКРАЇНИ“ проф. МИХ. ГРУШЕВСЬКОГО в англійському переводі:

A HISTORY OF UKRAINE

By MICHAEL HRUSHEVSKY

СТОРІН 629 4 КАРТИ (мапи) PRICE \$4.00

Для замовлення виріжте нижчий купон і зашліть зо замовленням.

ДО КНИГАРНІ „СВОБОДИ“, Р. О. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

Посилаю осязут _____ долларів моні-ордером (чеком) і прошу вислати мені _____ примірників Історії України проф. Михайла Грушевського в англійським перекладі.

Імя _____

Адреса _____

Місто _____

Стейт _____

УКРАЇНСЬКІ ЦЕРКОВНІ БРАТСТВА, ЇХ ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ЗНАЧЕННЯ

Початок наших церковних братств криється в глибокій давнині. — в Іпатієвім Літописі під роками 1134 та 1159 уже згадуються церковні братства, напр. у Полоцьку, згадуються, як давно існуючі. Це були громадські організації коло церкви, що мали вузькі церковні завдання, і до XV-го віку нічим особливим себе не виявляли. Здається, подібні організації існували, в ті часи або іншій формі, у всіх православних народів.

Помітне оживлення діяльності старих братств наступило в XV віці в польсько-литовській державі. Багато причин склалися тут на те, а головні з них були: 1. значне оживлення релігійного життя в Польщі, викликане релігійними рухами в Європі, особливо рухом гуситським, і 2. помітне збагачення й підсилення міських наших мешканців. Наше міщанство, під впливом панівного тоді в Польщі магдебурзького права, потроху гуртувалося в різні цехові організації, і з часом перетворювалося в сильну класу, що мала велике економічне й політичне значення. По духу свого часу ці міщанські цехові організації скоро набули собі виразного церковного забарвлення, бо саме розбурхання церковне життя вимагало їхньої діяльної участі в церковних справах. В Литві та Польщі разом жили дві великі церкви, — католицька та православна чи благочестива, при чому перша, церква католицька, рано виявила бажання горювати над церквою благочестивою. Усе це й довело до того, що в XV віці помітно оживилася діяльність старих церковних братств, що тепер потроху організувалися не тільки для самої звичайної церковної праці, але й для о-

борони своєї батьківської віри. Історія зберегла нам звістку про що нову організацію братств в XV віці тільки щодо двох братств, — найстаріше Львівське Успенське Братство відоме з 1439 року, а друге з ним — Виленське Кушнірське — з 1458 р.

Перетворення церковних братств в нові організації пішло скоріше у XVI віці. Це був рік, що взагалі приніс благочестивому народові в литовсько-польській державі великий церковно-культурний рух. Реформаційні течії докотилися з Європи й до Сходу, і помітно захопили й український та білоруський народи, особливо його інтелігенцію та міщанство. Глибоко поширилися нові церковні ідеї, напр. ідея про переклади св. Письма на живі мови, про права цієї мови до церкви, і взагалі про більше наближення самої Церкви до потреб і вимог живого життя. Сильне тоді міщанство ближче стає до церковної діяльності й на тодішній церковний стан починає дивитися критичним поглядом.

А стан благочестивої церкви в той час був зовсім невдалий. Рядове духовенство часто було малоосвічене, життя провадило „зазорне“, моральний вплив його на вірних був невеликий. Під впливом протестантської пропаганди благочестива людність стала пильніше придиватися до тодішнього церковного життя та до життя свого духовенства, і побачила там багато неприємного. До католицьких шкіл хоч і йшла й наша православна молодь.

Кращі сини нашої церкви відрядили, яка величезна небезпека загрожувала їм, коли тільки й вони не змінити свого дотеперішнього життя, коли й вони не візьмуться за те саме духовне оздоровлення, що ним езуги так швидко викинували католицьку церкву. Але хто міг тепер цим зайнятися? Заможна й родовита інтелігенція опинилася перше в таборі протестантським, а пізніш католицьким; вища духовна влада була нечужа навіть у своїх релігійних переконаннях. Позоставалася одна надія класа — благочестиве міщанство з своїми церковними братствами, що мало не тільки значну матеріальну силу в своїх руках, але мало й незломну віру батьків у своїх душах. Отож церковні братства й виступили, як єдина реальна сила, не тільки на оборону православної церкви, але й на оживлення замертвілого життя її.

В новій своїй ролі — в ролі оборонців батьківської віри — українські та білоруські церковні братства виступають поволі ще в першій половині XVI-го століття, але повна їх перебудова наступила головню в другій половині цього віку. Найперш організувалися братства в великих містах, — у Львові та Вільні, а незабаром за ними закладаються церковні братства й по інших містах. Братства звертаються до короля й просять від нього привилеї на затвердження свого існування й праці. Король видає такі грамоти, а це дуже облекшувало братствам їхню діяльність; найдавнішу таку королівську грамоту знаємо ще з 1538 р., — затвердження статуту Виленського Кушнірського Церковного Братства.

Братства, як організації церковні, мусіли подбати й про

благословення своєї праці від найвищої церковної влади. Православна церква в польсько-литовській державі канонічно підлягала тоді патріархові царгородському, і до нього й удаються церковні братства за благословенням. Якраз того часу на сході перебував константинопольський патріарх Єремія, що з'їздив до Москви „за милостиною“. Переїжджаючи через Литву та Польщу, патріарх докладно ознайомився з ненормальним станом благочестя, й переконався, що в порятунку його можуть корисно стати хіба церковні братства. Ось тому Єремія в 1588 році надає львівському та виленському братствам великих прав і навіть робить їх старопіпільними, цебто залежними тільки від нього. Трохи пізніш, в 1620 р. патріарх єрусалимський Феодан надав старопіпільні права братствам: Луцькому Хресто-воздвиженському (засноване в 1617 р.), Київському Богоявленському та Слуцькому Спаському; в 1633 р. старопіпільним стало Братство Могилівське. Взагалі, царгородська патріархія сильно опинувалася в агогическою церквою в Польщі, і багато їй допомогла якраз у час лихоліття, пославши сюди своїх посланців. Допомога ця була дуже реальною й помітною, чого школи не забували наші церковні братства.

На жаль тільки, вже в XVII віці, особливо з сеймової ухвали 1676 року, правильні зносини до східними патріархами припинилися, бо їх заборонено...

Діяльність братств була дуже різноманітна. Хоч головні завдання їхньої праці скрізь були однакові, проте кожне з них розвивалося по-своєму, і самі статуту їх не були однакові. Але вже в кінці XVI-го віку братства охопили ціле церковно-релігійне життя, яке все опинилося в їхніх руках.

Найперш й найстарша діяльність праці наших церковних братств — це безпосередня допомога своїй парохіальній церкві. З найдавнішого часу братчики займалися оздобовою зовнішності своєї церкви, добили про її гарний вигляд та про урочистість богослужень і церковних процесій. Особливо вродливо святкували братчики своє храмове свято; на цей день варили мед, до церкви сходилися не тільки члени братства, але й сіла гостей. По вродистім богослуженні зачинався братський пир, випивався наварений мед, а в торгіванні з того гроші йшли до братської каси; позоставалися виск ішов на братські церковні свічки. У цей день братство роздавало старцям щедрі милостини, а по богослуженні вряждувало для них братський обід, і так само поїло й старців братським медом. Звичай варити мед на храмове свято позостався в народів українського та білоруського аж до сьогоднішнього дня. Звичайно було так, що адміністраційна влада звільняла цей мед від податку, і тим давала більший дохід братству; нерідко братства мали право ситити мед два-три рази на рік.

Моральне й церковно-релігійне виховання було так само важливим завданням братства. У житті братчиків панувала безоглядний пошук. На чолі братства стояли виборні старші брати, — голова братства, брат скарбник (шафар), брат клерик і ін. Кожне їхнє зарядження мусіло бути виконане, а невиконання каралося. До братства приймали всіх бажаючих, але вихід із братства був сильно утруднений.

(Кінець буде).

ГАРОЛД Е. СТАСЕН, губернатор Мінесоти, як офіцер американської флотії.

ПІДПРАЄТ СВОЇХ БІЗНЕСМЕНІВ

Випродаж Книжок

ІСТОРИЧНІ, СЕНЗАЦІЙНІ І ВОЄННІ ОПОВІДАННЯ.

Апостол і Євангелія на неділі, празники і дні святих цілого року	\$.75
Церковні Істині з нотами, на всі свята цілого року, брош.	\$.50
Радуюча книжечка	\$.50
Річне Слово, збірка поетів і оповідач українських авторів, бр.	\$.75
Д. Дорошенко: Садівський Світ у його минулому й сучасному, в трьох томах, брош. \$1.25, опр.	\$1.50
П. Куліш: Чорна Рада, хроніка з 1663 року, повість з ілюстраціями, бр. 75 центів, опр.	\$1.00
Ю. Федькович: Люба-Згуба, повість, опр.	\$.35
І. Сорокати: До Сялуді і Припадів	\$.20
К. Полішук: Отаман Зелений, сучасний роман, в трьох частинах, бр. \$1.00	\$1.50
Г. Хоткевич: Камінь Душа, повість, брош.	\$.40
Чайковський А.: Не було виходу. Історія одної парцеляції. Оповідання з галицького життя	\$.35
Чайковський М.: За силу сонця. Фант. оповідання. Опр.	\$1.25
Коблянська Ольга: В нещасті рано діла копати. Оповідання	\$.65
Чернявський Іван: Люба з Чорним Підзем'ям. Повість. Прощ.	\$.40
Вибір творів Ю. Федьковича. Брош.	\$.40
Франко Іван: Оповідання. Збірка: Матвій Митро, Грицько Шкільняк, Лука, Олесь, Борис Граб і інші	\$.65
Чехов А.: Оповідання. Переклад О. Бабія	\$.25
Філіппач І.: За Сан. Іст. оповідання, 2 томи	\$.40
Кисілевська О.: Швайцарія. Короткі загальні уявлення про Швайцарію. В цій книжці є багато оригінальних фотографічних знімків, так, що кожний може з неї довідатися багато про життя у Швайцарії і її промисли	\$2.00
Філіппач І.: Будівничий Держави. Історична повість з XII віку. Бр.	\$.70
Філіппач І.: Братів Любо	\$.75
Яворський: 1,000,000 Галицької Армії	\$.50
Кашенко А.: Запорозька слава. Брош.	\$.50
Луківський В.: Життя Первісного Чоловіка та сучасних дикунів. Опр.	\$.85
Самчук У.: Волинь. Том I. Куліш тече та річка. Брош.	\$1.50
Том II. Війна та революція. Брош.	\$1.75
Том III. Батько і син. Брош.	\$1.50
Дойль К. (7 книжок): 1. Душогубство в Абей Громаді. 2. Пестра Стижка. 3. Захований Клейноді. 4. Чоловік з Ближнюю. 5. Вітний плащ. 6. Шість Наполеонів. 7. Таємничі фігури	\$.75
Дукло Ф.: Крає життя. Оповідання	\$.20
Керуа Д.: З таємної убоїни. Повість, переклад М. Лотоцького. Є це книжка пригод багатородного чоловіка; закінчується судбою в дірку країни північної Канади	\$.80
Ленський Богдан: Писання Богдана Ленського, з портретом автора і з нарисом його літературної діяльності, написаний В. Верніковим. Том I. Вірші, том II. Проза. В полот. опр.	\$5.00
Левинський-Нечуй Іван: Над Чорним морем. Повість Опр.	\$1.50
Лотоцький А.: Кузьмів І меч. Істор. повість з кінця 15 і поч. 16 віку	\$.80
Мельник-Матвій Микола: За річне гніздо	\$.25
Коблянська Ольга: Царівна. Героїня Наталя Верковичівна виступає тут „надлюдською“ з презирством до міщанських інтересів, з великим аристократизмом духа та змаганням до повної еманіпації пригнобленої жінки. Вона шукає собі чоловіка таких же поглядів, щоб він її не пригнітив. Тому то відкидає обмеженого ордана, а знаходить собі ідеал в особі скромного д-ра Марка. В літературній справі	\$2.75
Коблянська О.: За ситуацією. Повість	\$.50
Нечуй Іван: Кайдашева сім'я. Повість. Опр.	\$1.25
Полішук К.: Розплата Душа. Оповідання з галицького життя	\$.20
Леонтович Р.: На про. Повість з української старшини	\$.50
Білозерський О. П.: На передодні. Іст. повість. Частина I і II. Брош.	\$1.00
Будзиновський В.: Нерозлучні. Оповідання з другої половини XVII століття. Частина I і II	\$.80
Чайковський А.: Перед зримом. Історичне оповідання	\$.50
Бірюк І.: Проти закону. Повість на тлі подій 12 віку	\$.50
Захаренко Ф.: Хлопська дитина. Повість	\$.40
Голубень М.: Рік грози і надій 1914	\$.50
Косач Ю.: Тринадцять чета. Оповідання	\$.50
Кучинський Р.: У зорях Бескиду. Повість зі стрілецького життя. Бр.	\$1.00
Ноніков О.: Прибій: Цусіма. Переклад з російського. Частина I і II. Опр.	\$2.50
Майрик Г.: Голем. Оповідання. Опр.	\$1.50
Синдичський А.: Люболюбство. Сімейна хроніка. Опр.	\$1.50
Чайковський А.: Відлякнися. Опов. з козацької давнини. Брош.	\$1.00
Шевченко Т.: Гайдамаки з порт. автора і ілюстраціями. Брош.	\$.50
Крушельницький А.: Змагання. Повість. Брош.	\$1.00
Антонів В.: Коротка Історія Козакичини з ілюстраціями і картою України. Брош.	\$.65
Юлія Берн: Чорна Індія, на українську мову переклав Мирослав Капій. Опр.	\$1.50
Гаврилик Ілько: Тернистим шляхом	\$.30
Син України. Історична повість у трьох частинах з ілюстраціями і малою брош.	\$1.25
Іван Бутера: Українське Весілля на Лиманщині	\$.40
Остан Мисевич: Український Весільний Обряд у Бойківщині	\$.60

* УВАГА: З причини малої кількості примірників, просимо замовляти тільки ці книжки, що є подані у повнішому оголошенні.

Замовлення разом з належністю слати до:

“СВОБОДА”

P. O. Box 346

Jersey City, N. J.

ON YOUR READING LIST:
MOSES
— by —
IVAN FRANKO
the great Ukrainian poet, whose anniversary is being observed this month. — Price of book 50 cents.
Order from:
“Svoboda”
83 GRAND STREET,
JERSEY CITY, N. J.

\$150.00 ЦІЛИЙ ПОХОРОН
І вище
ОБСЛУГУЄМО В ПЕРТ АМБОНІ І ОКОЛИЦІ
KANAI KAIN
FUNERAL HOME
433 STATE STREET,
PERTH AMBOY, N. J.
Phone: Perth Amboy 4-4646

МИРОН ЛІТВИН І СИН
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга шира і чесна
383 Morris Avenue,
cor. Springfield Ave.
NEWARK, N. J.
Phone: ESsex 3-5342

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
заряджує погребом по ціні так низькій як \$150.
ОБСЛУГА НАКРАЩА.
JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
НА ФІЛАДЕЛЬФІЮ
І ОКОЛИЦЮ

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ
cor. FRANKLIN & BROWN STS.,
PHILADELPHIA, PA.
Tel. Market 1320.
ОБСЛУГА В ДЕНІ І В НОЧІ

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Занимаєсь похоронами
В БРОНКС, БРОУКЛІН, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2548
BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 Prospect Avenue,
(cor. E. 155 St.)
BRONX, N. Y.
Tel.: MEtrose 5-6877

ЖІНКА КОНДУКТОРКОЮ НА ТРАМВОЙ В ШВАЙЦАРІІ.

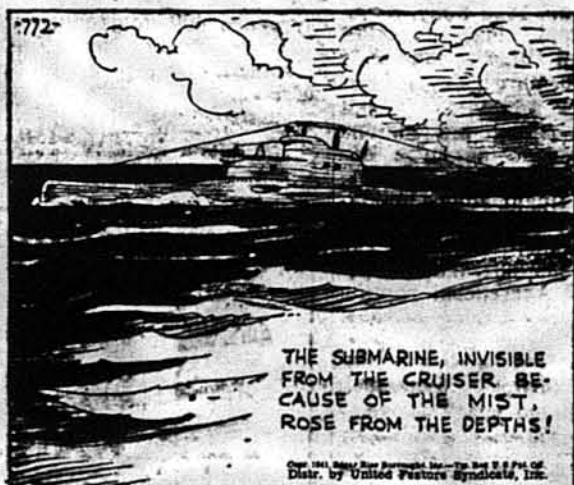
ТАРЗАН, ч. 712. Протиакція.

THE DRAG OF TARZAN'S BODY SLOWED THE TORPEDO, BUT NOW IT WAS HEADED FOR THE DISTANT PERISCOPE.

WHEN THE U-BOAT CAPTAIN RECOVERED FROM THE SHOCK, HE GROWLED: "WE'LL SMASH THAT TRICK. SURFACE!"

THE SUBMARINE, INVISIBLE FROM THE CRUISER BECAUSE OF THE MIST, ROSE FROM THE DEPTHS!

QUICKLY MEN POURED OUT OF THE HATCH AND UNLIMBERED A DECK GUN TO FIRE AT TARZAN AND THE TORPEDO.

Тягар Тарзанового тіла звільнив торпеду й тепер вона була направлена на далекий перескоп.

Як капітан підземного човна очунився з дива, він сказав: „Ми унеможливили цю штуку. На поверхню!“

Субмарина, невидима з кружляка, внаслідок мряки, піднялася з глибини.

Моряки скоренько вибігли з нутра й приготували гармату на чердаку до вистрілу на Тарзана й торпеду.